

ห้องสมุดการท่องเที่ยว

T10330

ศูนย์สถานการณ์ท่องเที่ยวในประเทศไทย

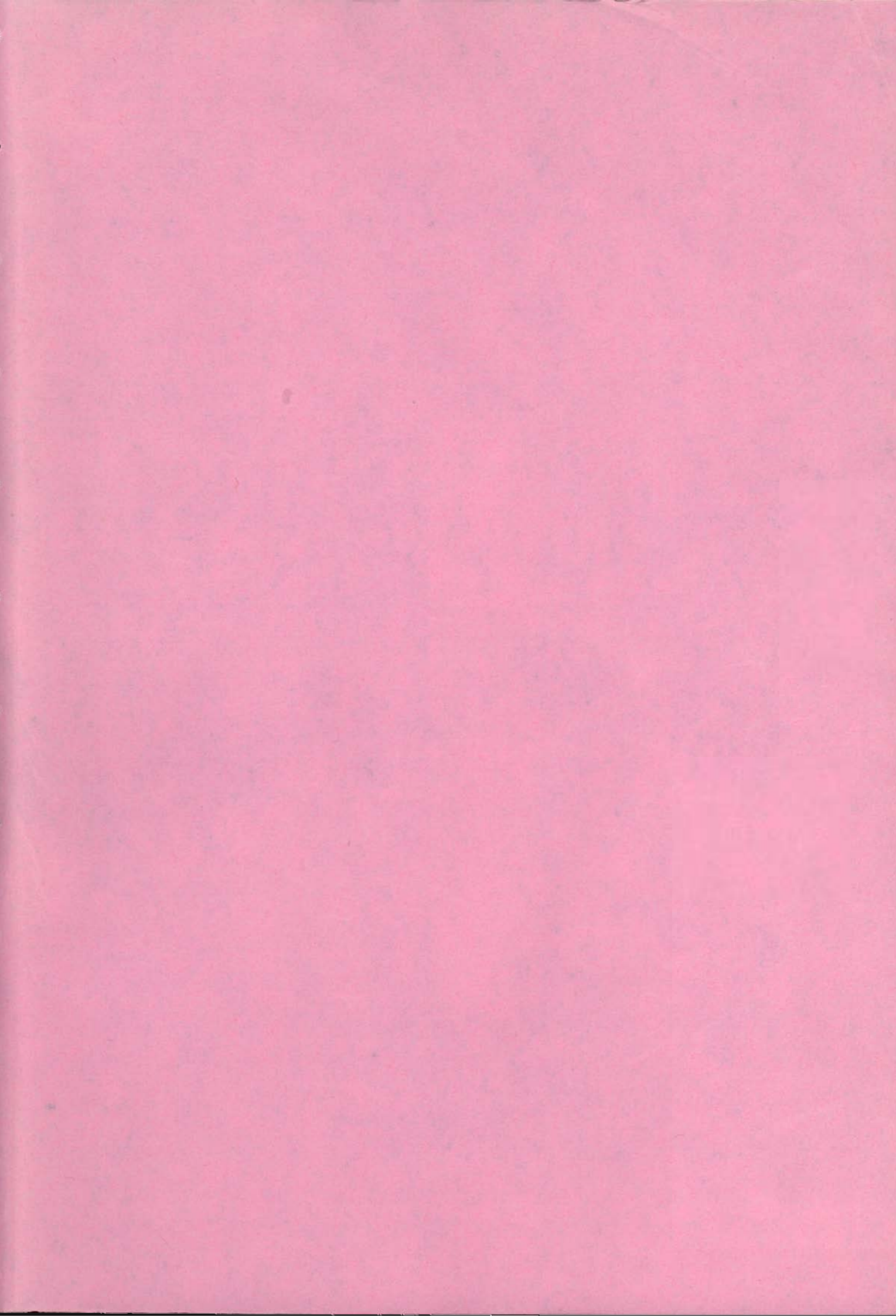
ศูนย์สถานการณ์ท่องเที่ยวในประเทศไทย
(INTERNAL TOURISM)

กองสถิติและวิจัย

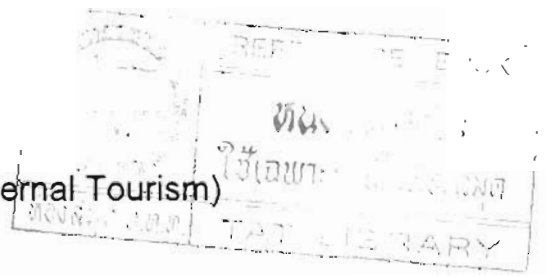
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

กันยายน 2539

สรุปภาวะการณ์ท่องเที่ยวในประเทศ (Internal Tourism)

ปี 2538

ภาวะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคนไทย (Domestic Tourism)

ปี 2538 นับเป็นปีที่การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วง 7-8 ปี ที่ผ่านมา จำนวนการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงกว่าการเดินทางในปี 2530 เป็นครั้งแรกนับจากการประกาศเป็นปีท่องเที่ยวไทย จากสถิติในปี 2530 ซึ่งมีจำนวนคนเดินทางท่องเที่ยว 46.16 ล้านTrip โดยแยกเป็นลักษณะการเดินทางที่ค้างคืน (นักท่องเที่ยว) 25.73 ล้านTrip และการเดินทางในลักษณะไม่ค้างคืน (นักท่องเที่ยว) 20.43 ล้านTrip จำนวนการเดินทางดังกล่าวได้ลดลงในปี 2531 เหลือเพียง 39.32 ล้านTrip แม้ว่าอัตราการเติบโตของการเดินทางจะเริ่มปรับตัวดีขึ้นในช่วงถัดมา แต่จากวิกฤติการณ์ในปี 2534-2535 ส่งผลให้การเดินทางดังกล่าวต้องลดลงอีกครั้ง และเริ่มฟื้นตัวขึ้นเล็กน้อยตั้งแต่ปี 2536 สำหรับในปี 2538 หลังจากที่มีการรณรงค์โครงการ "ไทยเที่ยวไทย" เพื่อสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวคนไทยหันมาเดินทางภายในประเทศมากยิ่งขึ้น กอปรกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของไทยที่เริ่มชะลอตัวลง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวคนไทยชะลอตัวจากการเดินทางท่องเที่ยวออกนอกประเทศและหันมาท่องเที่ยวภายในประเทศมากยิ่งขึ้น จำนวนคนเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยปี 2538 มีจำนวนทั้งสิ้น 52.26 ล้านTrip โดยแยกเป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยว 31.81 ล้านTrip และการเดินทางของนักท่องเที่ยว 20.45 ล้านTrip อัตราการเติบโตของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 22.53 โดยเฉพาะการเดินทางของนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 36.82 ทั้งนี้จากเหตุการณ์สำคัญๆที่เกิดขึ้นในประเทศไทยค่อนข้างมากในปีดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการจัดงาน World Tech, การแข่งขัน SEA game หรือเหตุการณ์สุริยุปราคาล้วนเป็นสิ่งส่งเสริมให้มีการเติบโตของการเดินทางภายในประเทศเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น แม้ว่าในช่วงปลายปีประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาน้ำท่วม ซึ่งนอกจากจะกระทบต่อการเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวแล้ว สภาวะน้ำท่วมหนักใน กรุงเทพฯ ได้ส่งผลให้ตลาดการท่องเที่ยวอยู่ในสภาวะชะลอตัวลงเล็กน้อย

ประมาณการจำนวนคนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
จำแนกตามลักษณะการเดินทาง ปี 2530 -2538

ปี	รวมผู้เยี่ยมชมเยือน		นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	Δ %	จำนวน	Δ %	จำนวน	Δ %
2530	46,161,392	-	25,729,824	-	20,431,568	-
2531	39,318,600	- 14.82	21,459,916	- 16.60	17,858,684	- 12.59
2532	39,975,249	+ 1.67	23,945,863	+ 11.58	16,029,386	- 10.24
2533	42,880,641	+ 7.27	25,324,031	+ 5.76	17,556,610	+ 9.53
2534	39,400,068	- 8.12	24,204,720	- 4.42	15,195,348	- 13.45
2535	35,945,709	- 8.77	22,076,290	- 8.79	13,869,419	- 8.73
2536	38,699,242	+ 7.66	25,285,475	+ 14.54	13,413,767	- 3.29
2537	42,646,456	+ 10.20	27,701,913	+ 9.56	14,944,543	+ 11.41
2538	52,256,566	+ 22.53	31,809,682	+ 14.83	20,446,884	+ 36.82

การกระจายตัวของนักท่องเที่ยวคนไทย

จากจำนวนคนเดินทาง 52.26 ล้านTrip ดังกล่าว ได้กระจายตัวเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ และก่อให้เกิดผู้เยี่ยมชมเยือนและรายได้ในจังหวัดเหล่านั้น ซึ่งในการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยแต่ละครั้งจะเดินทางท่องเที่ยวประมาณ 1.16 จังหวัดโดยเฉลี่ย ดังนั้นเมื่อนับรวมผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor) ในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศจะมีผู้เยี่ยมชมเยือนทั้งสิ้น 60.88 ล้านคน โดย กรุงเทพฯ จะเป็นจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมชมเยือนสูงสุด คือ 14.23 ล้านคน รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน 13.72 ล้านคน และมีอัตราการเติบโตสูงที่สุดในทุกภาค คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.41 ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการท่องเที่ยวภายในภาคไม่สู้จะดีนัก นอกจากจะมีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวน้อยที่สุดเพียง 5.3 ล้านคนแล้วอัตราการเติบโตยังอยู่ในภาวะที่ลดลง

เมื่อพิจารณาแยกประเภทตามลักษณะการเดินทางคือนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวคนไทยเดินทางไปยังกรุงเทพฯ ในจำนวนที่สูงที่สุด และมีอัตราการเพิ่มสูงกว่าทุกแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือภาคเหนือ ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยว 6.8 ล้านคน และมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 7.94 ในขณะที่ภาคกลางแม้จะมีจำนวนนักท่องเที่ยว 5.6 ล้านคน แต่อัตราการเพิ่มสูงถึงร้อยละ 26.44 เปรียบเทียบกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีนักท่องเที่ยวคนไทย 3.8 ล้านคน แต่การเติบโตอยู่ในภาวะคงตัว ทั้งนี้จะเห็นว่ากระแสการเดินทางของคนไทยที่เคยนิยมเดินทางไปภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้หันเหไปยังแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลในภาคกลางโดยเฉพาะชะอำ และหัวหินมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของนักทัศนาจรในปี 2538 แหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด การเพิ่มขึ้นของนักทัศนาจรในภูมิภาคนี้เพิ่มขึ้นเกินเท่าตัวจากเหตุการณ์ที่เอื้อประโยชน์ต่างๆ อาทิ การจัดงาน World Tech การเกิดเหตุการณ์สุริยุปราคา รองลงมาคือภาคกลางโดยเฉพาะจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเริ่มเป็นที่นิยมของนักทัศนาจรเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักทัศนาจรกลับมีการขยายตัวลดลง

การกระจายตัวการเดินทางภายในประเทศของคนไทย

แยกตามภาค ปี 2538

ภาค	ผู้เยี่ยมเยือน		นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	Δ %	จำนวน	Δ %	จำนวน	Δ %
รวม	60,878,900 *	+ 22.53	36,581,135	+ 14.83	24,297,765	+ 36.30
ภาคเหนือ	8,052,947	+ 8.17	6,820,150	+ 7.94	1,232,797	+ 9.45
กรุงเทพฯ	14,234,701	+ 37.44	8,897,466	+ 34.41	5,337,235	+ 42.79
ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯ)	13,301,344	+ 20.54	5,635,959	+ 26.44	7,665,385	+ 16.54
ภาคตะวันออก	5,323,862	- 0.94	3,803,500	+ 0.21	1,520,362	- 3.72
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	13,718,948	+ 48.41	6,487,042	+ 10.95	7,231,906	+ 112.88
ภาคใต้	6,247,098	+ 0.31	4,937,018	+ 2.44	1,310,080	- 6.96

* การเดินทางท่องเที่ยว 1 Trip สามารถเดินทางได้หลายจังหวัด ทำให้จำนวนผู้เยี่ยมเยือนรวมทุกจังหวัดมากกว่าจำนวน Trip ในการเดินทาง

จำนวนคืนพักนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว

แม้ว่าจำนวนคนเดินทางท่องเที่ยวในประเทศจะมีถึง 52.26* ล้านครั้ง ซึ่งในจำนวนนี้เพียงร้อยละ 60.8 จะเป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยวซึ่งมีการค้างคืนหรือมีจำนวนประมาณ 31.81 ล้านคน และระยะพำนักเฉลี่ยในการเดินทางแต่ละครั้งจะประมาณ 2.62 วันต่อครั้ง ก่อให้เกิดจำนวนคืนพักของนักท่องเที่ยวรวมทั้งประเทศคือ 83.39 ล้านคืนพัก เพิ่มขึ้นจากปี 2537 ร้อยละ 15.14 เมื่อพิจารณาถึงระยะพำนักเฉลี่ยของแต่ละภูมิภาคปรากฏว่า ภาคใต้จะมีระยะพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวสูงที่สุด รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพมหานคร และภาคเหนือ ในขณะที่ภาคกลางจะมีวันพักเฉลี่ยเพียง 1.80 ซึ่งทำให้วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดจะประมาณ 2.27 วัน

จากจำนวนคืนพักของนักท่องเที่ยวทั่วประเทศ 83.39 ล้านคืนพัก เมื่อนำมาคำนวณหารายได้ที่นักท่องเที่ยวได้ใช้จ่ายไปในแต่ละจังหวัด ปรากฏว่าก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 130,620.13 ล้านบาท โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจะประมาณ 1,566.4 บาท ต่อวัน เมื่อนำมารวมกับรายได้ซึ่งเกิดจากนักท่องเที่ยวจำนวน 17,492.58 ล้านบาท อีกส่วนหนึ่ง ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดที่เกิดจากการเดินทางในประเทศของคนไทย มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 148,112.71 ล้านบาท โดยกรุงเทพฯจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด ในขณะที่ภาคเหนือและภาคใต้ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก

* ประมาณการจำนวนคนไทยที่เดินทางท่องเที่ยว

เปรียบเทียบจำนวนคืนพักของนักท่องเที่ยวคนไทย

ในรายภูมิภาคปี 2538

ภาค	ปี 2538			ปี 2537	อัตราการ เปลี่ยนแปลง
	จำนวนคืนพัก	สัดส่วน	วันพักเฉลี่ย*	จำนวนคืนพัก	
รวม	83,386,900	100	2.27	72,420,308	+ 15.14
ภาคเหนือ	16,080,586	19.28	2.36	15,282,939	+ 5.22
กรุงเทพฯ	21,150,724	25.36	2.38	15,886,615	+ 33.14
ภาคกลาง (ไม่รวม กทม.)	10,146,565	12.17	1.80	7,927,331	+ 27.99
ภาคตะวันออก	7,708,673	9.24	2.03	7,572,546	+ 1.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15,812,993	18.96	2.44	13,461,566	+ 17.47
ภาคใต้	12,487,359	14.98	2.53	12,289,311	+ 1.61

* วันพักเฉลี่ยในแต่ละจังหวัด

เปรียบเทียบรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย
แยกตามภูมิภาคที่ท่องเที่ยว ปี 2538

ภาค	รวมรายได้ ทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	รายได้จากนักท่องเที่ยว		รายได้จากนักท่องเที่ยว	
			รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)
รวม	148,112.71	100.00	130,620.13	1,566.43	17,492.58	719.93
ภาคเหนือ	21,614.20	14.59	20,679.14	1,285.97	935.06	758.49
กรุงเทพฯ	59,575.74	40.22	54,869.47	2,594.21	4,706.27	881.78
ภาคกลาง (ไม่รวม กทม.)	14,532.93	9.81	10,297.72	1,014.90	4,235.21	552.51
ภาคตะวันออก	10,610.48	7.16	9,655.62	1,252.57	954.86	628.05
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20,288.17	13.70	14,839.10	938.41	5,449.07	753.48
ภาคใต้	21,491.19	14.51	20,279.08	1,623.97	1,212.11	925.22

แหล่งท่องเที่ยวหลักที่นิยมของนักท่องเที่ยวไทย

การพิจารณาความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวคนไทยในขั้นต้นจะพิจารณาจากรายได้ของแต่ละจังหวัดที่ได้รับจากการเดินทางของนักท่องเที่ยวคนไทย ซึ่งสรุปได้ว่า กรุงเทพฯ ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวไทย ร้อยละ 40 ของรายได้จากนักท่องเที่ยวคนไทยกระจายเข้าสู่กรุงเทพฯ รองลงมาคือ เชียงใหม่ หาดใหญ่ นครราชสีมา ซึ่งพุ่งขึ้นมาเป็นอันดับ 4 ในปี 2538 จากเหตุการณ์พิเศษต่างๆดังได้กล่าวมาแล้ว ตามมาด้วยกาญจนบุรีซึ่งมีความได้เปรียบในแง่ของระยะทางจากตลาดกรุงเทพฯ และได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจนสามารถปรับอันดับความสำคัญขึ้นมาเป็นลำดับ 5 แม้ว่าภูเก็ตและพัทยาจะมีความสำคัญในแง่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก แต่สำหรับตลาดนักท่องเที่ยวไทยแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวยังมีความสำคัญอยู่ในลำดับ 6 และ 7 ใกล้เคียงกับระยองและเชียงราย

ในแง่ของจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน ยกเว้นกรุงเทพฯ ซึ่งมีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนเกิน 10 ล้านคนแล้ว นครราชสีมาและกาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่มีผู้ไปเยี่ยมชมเยือนสูงถึง 5.9 และ 3.2 ล้านคนในปี 2538 มีอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ 219.04 และร้อยละ 87.25 เช่นเดียวกับชะอำและหัวหิน ซึ่งมีผู้เยี่ยมชมเยือน 2.04 ล้านคน และ 7.7 แสนคนตามลำดับ โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 173.49 และ ร้อยละ 132.63 เมื่อพิจารณาถึงแหล่งท่องเที่ยวหลักอื่นๆ คือ เชียงใหม่และเชียงราย อัตราการขยายตัวยังเป็นไปด้วยดี โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.76 และ 8.18 เช่นเดียวกับภูเก็ตและหาดใหญ่ในภาคใต้มีอัตราการเติบโตร้อยละ 31.32 และร้อยละ 8.36 ตามลำดับ ในขณะที่พัทยาและนครศรีธรรมราชกลับมีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนลดลงในอัตราร้อยละ 2.61 และร้อยละ 17.31 ตามลำดับ การลดลงของการเดินทางไปพัทยา นอกจากตลาดนักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทางไปยังชะอำ-หัวหินทดแทนพัทยาแล้ว ระยองก็กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เข้าไปแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดของพัทยา เช่นกัน

การกระจายรายได้และการเดินทางของคนไทย

จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวหลัก ปี 2538

	รวมทุกจังหวัด	Δ %	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน
ประมาณการจำนวน ผู้เดินทาง	52,256,566		31,809,682	20,446,884	148,112.71	
รวมผู้เยี่ยมชมเยือน ในทุกจังหวัด	60,878,900 *	+ 22.55	36,581,135	24,297,765	148,112.71	100.00
1. กรุงเทพฯ	14,234,701	+ 37.44	8,897,466	5,337,235	59,575.74	40.22
2. เชียงใหม่	1,754,529	+ 17.76	1,545,138	209,391	9,949.03	6.72
3. หาดใหญ่	1,419,618	+ 8.36	1,167,591	252,027	8,541.63	5.77
4. นครราชสีมา	5,894,330	+ 219.04	1,367,236	4,527,094	8,078.15	5.45
5. กาญจนบุรี	3,185,495	+ 87.25	1,126,267	2,059,228	4,824.45	3.26
6. ภูเก็ต	691,351	+ 31.32	664,350	27,001	3,743.07	2.53
7. พัทยา	981,806	- 2.61	830,394	151,412	3,360.36	2.27
8. ระยอง	1,515,127	+ 17.06	973,334	541,793	3,315.82	2.24
9. เชียงราย	628,768	+ 8.18	579,289	49,479	3,093.13	2.09
10. ขอนแก่น	1,529,084	+ 8.60	871,070	658,014	2,840.05	1.92
11. อุตรดิตถ์	1,345,114	+ 9.89	858,173	486,941	2,835.81	1.91
12. ชะอำ	2,036,535	+ 173.49	871,459	1,165,076	2,692.06	1.82
13. พิษณุโลก	1,245,846	+ 6.94	974,125	271,721	2,691.46	1.82
14. นครศรีธรรมราช	900,020	- 17.31	517,671	382,349	2,110.37	1.42
15. หัวหิน	771,701	+ 132.63	483,154	288,547	1,798.37	1.21
อื่นๆ	22,744,875	- 3.64	14,854,418	7,890,457	28,663.21	19.35

สำหรับการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไทย แยกตามภูมิภาคในแหล่งท่องเที่ยวหลักต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาคเหนือ

จำนวนคนไทยที่เดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือ ทั้งสิ้น 8,052,947 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.17 ในจำนวนดังกล่าวนี้ ร้อยละ 85 จะเป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีจำนวนรวม 6,820,150 คน เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด ปรากฏว่าร้อยละ 54 ของนักท่องเที่ยวหรือจำนวน 3,682,881 คน จะเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในจังหวัดหลัก 6 แห่ง โดยเชียงใหม่จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด 1,545,138 คน รองลงมาคือพิษณุโลก 974,125 คน เชียงราย 579,289 คน สำหรับตาก สุโขทัยและแม่ฮ่องสอน จะมีนักท่องเที่ยวต่ำกว่า 500,000 คน

สำหรับระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยจะมีระยะเวลาพำนักประมาณ 2.36 วัน แหล่งท่องเที่ยวหลักจะมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยประมาณ 2.61 วัน มีเพียงจังหวัดตากเพียงจังหวัดเดียวที่มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยต่ำกว่า 2 วัน ส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ จะมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยประมาณ 2.05 วัน แนวโน้มวันพักเฉลี่ยของภาคเหนือจะลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2537

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันประมาณ 1,285.97 บาท โดยค่าใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยวหลัก จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันประมาณ 1,690.71 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายในจังหวัดเชียงใหม่จะสูงที่สุด คือประมาณ 2,215.71 บาท รองลงมาคือจังหวัดเชียงราย 2,011.05 บาท จังหวัดตาก 1,312.77 บาท และต่ำที่สุดคือจังหวัดสุโขทัย 715.61 บาท ส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันประมาณ 808.97 บาท

เมื่อพิจารณารายได้ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวรวมทั้งหมด 21,614.20 ล้านบาท ร้อยละ 95.7 จะเป็นรายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยว หรือจำนวน 20,679.14 ล้านบาท โดยร้อยละ 80.7 จะตกอยู่ที่จังหวัดท่องเที่ยวหลัก 6 แห่ง และจังหวัดที่มีรายได้สูงที่สุดคือ เชียงใหม่ รองลงมาคือเชียงราย และพิษณุโลก ตามลำดับ

การกระจายตัวการเดินทางภายในประเทศในภาคเหนือ

จังหวัด	ผู้เยี่ยมเยือน		นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)
รวม	8,052,947	+ 8.17	6,820,150	+ 7.94	1,232,797	+ 9.45
เชียงใหม่	1,754,529	+ 17.76	1,545,138	+ 16.95	209,391	+ 24.04
เชียงราย	628,768	+ 8.18	579,289	+ 8.31	49,479	+ 6.68
แม่ฮ่องสอน	113,310	+ 3.16	108,135	+ 2.11	5,175	+ 31.18
พิจิตรโลก	1,245,846	+ 6.94	974,125	+ 5.71	271,721	+ 11.57
สุโขทัย	236,108	+ 22.47	174,870	+ 20.79	61,238	+ 27.54
ตาก	377,117	+ 0.55	301,324	- 2.59	75,793	+ 15.33
อื่น ๆ	3,697,269	+ 4.71	3,137,269	+ 5.25	560,000	+ 1.83

เปรียบเทียบจำนวนคืนพักของนักท่องเที่ยวคนไทยในภาคเหนือ

จังหวัด	2538			2537	Δ (%)
	จำนวนคืนพัก	สัดส่วน	วันพักเฉลี่ย	จำนวนคืนพัก	
รวม	16,080,586	100.00	2.36	15,282,939	+ 5.22
เชียงใหม่	4,388,192	27.29	2.84	3,937,069	+ 11.46
เชียงราย	1,500,359	9.33	2.59	1,454,800	+ 3.13
แม่ฮ่องสอน	288,720	1.80	2.67	282,745	+ 2.11
พิษณุโลก	2,493,760	15.51	2.56	2,340,607	+ 6.54
สุโขทัย	417,939	2.60	2.39	348,908	+ 19.78
ตาก	566,489	3.52	1.88	581,527	- 2.59
อื่น ๆ	6,425,127	39.96	2.05	6,337,283	+ 1.39

เปรียบเทียบรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของคนไทยในภาคเหนือ

จังหวัด	รายได้รวม ทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	รายได้จากนักท่องเที่ยว		รายได้จากนักทัศนาจร	
			รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)	รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)
รวม	21,614.20	100.00	20,679.14	1,285.97	935.06	758.49
เชียงใหม่	9,949.03	46.03	9,720.08	2,215.71	228.95	1,093.43
เชียงราย	3,093.13	14.31	3,024.39	2,011.05	68.74	1,389.31
แม่ฮ่องสอน	358.23	1.66	354.82	1,223.58	3.41	657.69
พิจิตรโลก	2,691.46	12.45	2,555.49	1,017.30	135.97	500.43
สุโขทัย	331.40	1.53	299.12	715.61	32.28	527.11
ตาก	823.96	3.81	741.66	1,312.77	82.30	1,085.80
อื่น ๆ	4,366.99	20.20	3,983.58	808.97	383.41	684.66

กรุงเทพมหานคร

จำนวนผู้เยี่ยมเยือนในกรุงเทพมหานครปี 2538 มีทั้งสิ้น 14,234,701 คน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 37.44 การเดินทางในลักษณะนักท่องเที่ยว จะมีอัตราเพิ่มขึ้นสูงกว่านักท่องเที่ยว และจากจำนวนผู้เยี่ยมเยือน 14.23 ล้านคนนี้ ได้ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวถึง 59,575.74 ล้านบาท ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวไทยในกรุงเทพมหานครคือ 2.38 วัน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว จะประมาณ 2,594.21 บาท

ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

จำนวนคนไทยที่เดินทางมายังภาคกลาง มีจำนวนทั้งสิ้น 13,301,344 คน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 20.54 ในจำนวนคนเดินทางดังกล่าว ร้อยละ 42.40 จะเป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยว ในขณะที่การเดินทางในลักษณะนักท่องเที่ยวจะมีสัดส่วนที่สูงกว่าการเดินทางของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องจากระยะทางในการเดินทางในภาคกลางจะอยู่ใกล้กับแหล่ง ซึ่งเป็นตลาดหลักคือกรุงเทพมหานคร ทำให้การเดินทางโดยไม่ต้องค้างคืน สามารถทำได้โดยสะดวก แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงสุดในภาคกลางคือ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวถึง 1,126,267 คน และนักท่องเที่ยว 2,059,228 คน ในขณะที่ชะอำและหัวหินเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวสูงขึ้นมา ทั้งจากนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว สำหรับจังหวัดอยุธยา กลับมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ทั้งในส่วนของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ภาคกลางจะเป็นภาคที่มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเพียง 1.80 วัน หัวหินจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีวันพักเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.22 วัน

สำหรับรายได้จากการท่องเที่ยวในภาคกลาง รวมทั้งสิ้น 14,532.93 ล้านบาท ร้อยละ 70 หรือจำนวน 10,297.72 ล้านบาท จะเป็นรายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยว โดยจังหวัดส่วนใหญ่รายได้จากการท่องเที่ยวเกินกว่าร้อยละ 65 จะเกิดจากนักท่องเที่ยวแทบทั้งสิ้น มีเพียงลพบุรีและอยุธยาเท่านั้น ที่รายได้ของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว จะอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด กาญจนบุรีจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด รองลงมาคือ ชะอำ หัวหินและลพบุรี ซึ่ง 4 จังหวัดดังกล่าวนี้จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเกิน 1,000 ล้านบาท

การกระจายตัวการเดินทางภายในประเทศในภาคกลาง

จังหวัด	ผู้เยี่ยมเยือน		นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)
กรุงเทพ ฯ	14,234,701	+ 37.44	8,897,466	+ 34.41	5,337,235	+ 42.79
รวมภาคกลาง	13,301,344	+ 20.54	5,635,959	+ 26.44	7,665,385	+ 16.54
กาญจนบุรี	3,185,495	+ 87.25	1,126,267	+ 61.69	2,059,228	+ 104.97
ชะอำ	2,036,535	+ 173.49	871,459	+ 143.67	1,165,076	+ 201.04
หัวหิน	771,701	+ 132.63	483,154	+ 139.62	288,547	+ 121.79
อยุธยา	1,039,953	- 48.53	303,675	- 37.37	736,278	- 52.06
ลพบุรี	1,347,672	+ 32.27	484,301	+ 19.97	863,371	+ 40.34
อื่น ๆ	4,919,988	- 5.71	2,367,103	+ 2.33	2,552,885	- 12.12

เปรียบเทียบจำนวนคืนพักของนักท่องเที่ยวคนไทยในภาคกลาง

จังหวัด	2538			2537	Δ (%)
	จำนวนคืนพัก	สัดส่วน	วันพักเฉลี่ย	จำนวนคืนพัก	
กรุงเทพ ฯ	21,150,724	100.00	2.38	15,886,615	+ 33.14
รวมภาคกลาง	10,146,565	100.00	1.80	7,927,331	+ 27.99
กาญจนบุรี	2,387,686	23.53	2.12	1,483,694	+ 60.93
ชะอำ	1,847,493	18.21	2.12	615,141	+ 200.34
หัวหิน	1,072,602	10.57	2.22	449,642	+ 138.55
อยุธยา	616,460	6.08	2.03	979,458	- 37.06
ลพบุรี	832,998	8.21	1.72	698,399	+ 19.27
อื่น ๆ	3,389,326	33.40	1.43	3,700,997	- 8.42

เปรียบเทียบรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของคนไทยในภาคกลาง

จังหวัด	รายได้รวม ทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	รายได้จากนักท่องเที่ยว		รายได้จากนักท่องเที่ยว	
			รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)	รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)
กรุงเทพฯ	59,575.74	100.00	54,869.47	2,594.21	4,706.27	881.78
รวมภาคกลาง	14,532.93	100.00	10,297.72	1,014.90	4,235.21	552.51
กาญจนบุรี	4,824.45	33.20	3,169.73	1,324.60	1,654.72	803.67
ชะอำ	2,692.07	18.52	1,933.48	1,286.65	758.59	651.12
หัวหิน	1,798.38	12.37	1,574.80	1,466.98	223.58	775.36
อยุธยา	804.12	5.53	474.23	772.80	329.89	446.26
ลพบุรี	1,048.63	7.22	589.27	710.68	459.36	534.27
อื่น ๆ	3,365.28	23.16	2,556.21	768.53	809.07	316.54

ภาคตะวันออก

จำนวนคนไทยที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออก มีจำนวนทั้งสิ้น 5,323,862 คน ลดลงร้อยละ 0.94 ร้อยละ 71.4 จะเป็นการเดินทางในลักษณะของนักท่องเที่ยวซึ่งอัตราการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับคงตัว ในขณะที่ร้อยละ 29 จะเป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยว และมีจำนวนลดลงร้อยละ 3.72 ระยองจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้เยี่ยมชมเยือนสูงที่สุด ไม่ว่าจะ เป็นนักท่องเที่ยว หรือนักทัศนาจร และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นเพียงจังหวัดเดียว ในขณะที่พัทยา ตราด และนครนายก กลับมีนักท่องเที่ยวลดลง

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคจะประมาณ 2.03 วัน โดย จังหวัดตราดจะมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวสูงที่สุด 3.04 วัน พัทยาและระยองจะมีวันพักเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ 1.94-1.97 วัน

รายได้จากการท่องเที่ยว ภาคตะวันออกจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวของคนไทยรวม 10,610.48 ล้านบาท ร้อยละ 91 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยว และร้อยละ 9 จะเป็นรายได้จากนักทัศนาจร พัทยาและระยองจะเป็นพื้นที่ที่ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวใกล้เคียงกันคือ 3.3 พันล้านบาท ในขณะที่นครนายกมีจำนวนของรายได้จากการท่องเที่ยวยังอยู่ในระดับต่ำ

การกระจายตัวการเดินทางภายในประเทศในภาคตะวันออก

จังหวัด	ผู้เยี่ยมเยือน		นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)
รวม	5,323,862	- 0.94	3,803,500	+ 0.21	1,520,362	- 3.72
พัทยา	981,806	- 2.61	830,394	- 1.78	151,412	- 6.97
ระยอง	1,515,127	+ 17.06	973,334	+ 16.43	541,793	+ 18.21
ตราด	244,573	- 28.58	219,680	- 28.51	24,893	- 29.24
นครนายก	346,833	- 21.66	119,823	- 19.57	227,010	- 22.72
อื่น ๆ	2,235,523	- 2.25	1,660,269	+ 0.14	575,254	- 8.56

เปรียบเทียบจำนวนคืนพักของนักท่องเที่ยวคนไทยในภาคตะวันออก

จังหวัด	2538			2537	Δ (%)
	จำนวนคืนพัก	สัดส่วน	วันพักเฉลี่ย	จำนวนคืนพัก	
รวม	7,708,673	100.00	2.03	7,572,546	+ 1.80
พัทยา	1,635,876	21.22	1.97	1,665,458	- 1.78
ระยอง	1,888,268	24.50	1.94	1,621,766	+ 16.43
ตราด	667,827	8.66	3.04	934,116	- 28.51
นครนายก	161,761	2.10	1.35	201,124	- 19.57
อื่น ๆ	3,354,941	43.52	2.02	3,150,082	+ 6.50

เปรียบเทียบรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของคนไทยในภาคตะวันออก

จังหวัด	รายได้รวม ทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	รายได้จากนักท่องเที่ยว		รายได้จากนักท่องเที่ยว	
			รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)	รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)
รวม	10,610.48	100.00	9,655.62	1,252.57	954.86	628.05
พัททยา	3,360.36	31.67	3,210.87	1,951.42	149.49	987.32
ระยอง	3,315.82	31.25	2,912.77	1,560.77	403.05	743.92
ตราด	884.12	8.33	866.21	1,341.70	17.91	719.36
นครนายก	163.89	1.54	100.57	586.45	63.32	278.95
อื่น ๆ	2,886.29	27.20	2,565.20	758.63	321.09	558.17

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จำนวนคนเดินทางท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งสิ้น 13,718,948 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.41 โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นอย่างมากของจำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2538 ถึงร้อยละ 112.88 จากเหตุการณ์พิเศษที่เกิดขึ้นในภูมิภาคดังกล่าว สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปยังภูมิภาคนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 6,487,042 คน ร้อยละ 47.30 ของผู้เยี่ยมชมทั้งหมดและเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10.95 เมื่อพิจารณาในรายจังหวัดปรากฏว่าจังหวัดนครราชสีมา เป็นพื้นที่ที่มีการเดินทางไปเที่ยวสูงที่สุด โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว รองลงมาคือขอนแก่นและอุดรธานี ซึ่งมีผู้เยี่ยมชมเกิน 1 ล้านคน เกือบทุกจังหวัดยกเว้นหนองคายจะมีผู้เยี่ยมชมเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะจำนวนนักท่องเที่ยว จังหวัดนครพนมกลับมีจำนวนนักท่องเที่ยวไทยลดลงเล็กน้อย

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 2.44 วัน โดยเฉลี่ยในทุกจังหวัดจะมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว เกิน 2 วัน ยกเว้นจังหวัดหนองคาย ซึ่งมีวันพักเฉลี่ยเพียง 1.83 วัน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในปี 2538 กับปี 2537 แนวโน้มของระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในพื้นที่นี้ เริ่มขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

รายได้จากการท่องเที่ยว ในภูมิภาคนี้รวมทั้งสิ้น 20,288.17 ล้านบาท ร้อยละ 73 ของรายได้ทั้งหมดมาจากนักท่องเที่ยว และร้อยละ 27 หรือจำนวน 5,449.07 ล้านบาท เป็น รายได้จากนักท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงกว่า 1,000 บาทต่อคนต่อวัน คือ หนองคาย นครราชสีมา และอุดรธานี สำหรับจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดคือ นครราชสีมา ซึ่งมีจำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวถึง 8,078.15 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 118.29 สำหรับจังหวัดอื่น ๆ ยกเว้นนครพนมจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเกินกว่า 1,000 ล้านบาทแทบทั้งสิ้น

การกระจายตัวการเดินทางภายในประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	ผู้เยี่ยมเยือน		นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)
รวม	13,718,948	+ 48.41	6,487,042	+ 10.95	7,231,906	+ 112.88
ขอนแก่น	1,529,084	+ 8.60	871,070	+ 9.14	658,014	+ 7.88
นครพนม	491,288	+ 4.66	235,448	- 1.12	255,840	+ 10.60
นครราชสีมา	5,894,330	+ 219.04	1,367,236	+ 32.62	4,527,094	+ 454.42
หนองคาย	679,862	- 1.21	312,734	+ 5.70	367,128	- 6.42
อุดรธานี	1,345,114	+ 9.89	858,173	+ 15.34	486,941	+ 1.44
อุบลราชธานี	913,861	+ 8.21	655,162	+ 13.54	258,699	- 3.30
อื่น ๆ	2,865,409	+ 3.74	2,187,219	+ 1.13	678,190	+ 13.14

เปรียบเทียบจำนวนคืนพักของนักท่องเที่ยวคนไทย
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	2538			2537	Δ (%)
	จำนวนคืนพัก	สัดส่วน	วันพักเฉลี่ย	จำนวนคืนพัก	
รวม	15,812,993	100.00	2.44	13,461,566	+ 17.47
ขอนแก่น	2,325,757	14.71	2.67	2,130,890	+ 9.14
นครพนม	616,874	3.90	2.62	621,449	- 0.74
นครราชสีมา	3,964,984	25.07	2.90	2,897,043	+ 36.86
หนองคาย	572,303	3.62	1.83	544,382	+ 5.13
อุดรธานี	2,317,067	14.65	2.70	2,001,495	+ 15.77
อุบลราชธานี	1,565,837	9.90	2.39	1,373,286	+ 14.02
อื่น ๆ	4,450,171	28.14	2.04	3,893,021	+ 14.31

เปรียบเทียบรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของคนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	รายได้รวม ทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	รายได้จากนักท่องเที่ยว		รายได้จากนักท่องเที่ยว	
			รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)	รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)
รวม	20,288.17	100.00	14,839.10	938.41	5,449.07	753.48
ขอนแก่น	2,840.05	14.00	2,303.48	988.93	536.57	815.43
นครพนม	689.81	3.40	517.65	839.30	172.16	672.87
นครราชสีมา	8,078.15	39.82	4,623.75	1,167.92	3,454.40	763.05
หนองคาย	1,100.72	5.43	723.86	1,264.11	376.86	1,026.49
อุดรธานี	2,835.81	13.98	2,515.60	1,092.78	320.21	657.58
อุบลราชธานี	1,775.86	8.75	1,554.19	996.34	221.67	856.86
อื่น ๆ	2,967.77	14.63	2,600.57	661.00	367.20	541.53

ภาคใต้

จำนวนคนไทยที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในภาคใต้ มีจำนวนทั้งสิ้น 6,247,098 คน อัตราการเติบโตอยู่ในลักษณะชะลอตัว ร้อยละ 79 ของจำนวนคนเดินทางหรือ 4,937,018 คน จะเป็นนักท่องเที่ยว และ 1,310,080 คน เป็นนักท่องเที่ยวซึ่งลดลงถึงร้อยละ 7 พื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวสูงที่สุดคือหาดใหญ่ รองลงมาคือภูเก็ต และนครศรีธรรมราชซึ่งมีนักท่องเที่ยวมากกว่า 500,000 คน สำหรับจังหวัดอื่นๆ จำนวนนักท่องเที่ยวจะอยู่ระหว่าง 170,000 - 330,000 คน อัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวในเกือบทุกพื้นที่ เพิ่มขึ้นแทบทั้งสิ้นยกเว้นนครศรีธรรมราชและกระบี่ ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวคนไทยลดลงในปี 2538

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ประมาณ 2.53 วัน โดยพื้นที่เกาะสมุย ภูเก็ตและกระบี่ จะมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยเกินกว่า 3 วัน แนวโน้มของระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในพื้นที่เริ่มลดลงเล็กน้อย

จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 21,491.19 ล้านบาท ร้อยละ 94 เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยว ในขณะที่รายได้จากนักท่องเที่ยวมีความสำคัญน้อยมากหาดใหญ่ยังคงเป็นพื้นที่ที่ได้รับรายได้จากนักท่องเที่ยวสูงที่สุดถึง 8,547.30 ล้านบาท รองลงมาคือภูเก็ต นครศรีธรรมราช นราธิวาสและกระบี่ ซึ่งมีรายได้จากนักท่องเที่ยวคนไทยเกินกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี เมื่อเปรียบเทียบโดยจังหวัดที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงที่สุดค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้และภาคอื่น ๆ (ไม่นับรวม กทม.) ภาคใต้จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงที่สุดคือหาดใหญ่ รองลงมาคือนราธิวาส ซึ่งค่าใช้จ่ายจะเกินกว่า 2,500 บาทต่อคนต่อวัน ทั้งนี้จากค่าใช้จ่ายด้านซื้อของที่มีจำนวนค่อนข้างสูงในพื้นที่ดังกล่าว

การกระจายตัวการเดินทางภายในประเทศของคนไทย

จังหวัด	ผู้เยี่ยมเยือน		นักท่องเที่ยว		นักทัศนาจร	
	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)	จำนวน	Δ (%)
รวม	6,247,098	+ 0.31	4,937,018	+ 2.44	1,310,080	- 6.96
กระบี่	362,953	- 12.86	331,372	- 16.49	31,581	+ 60.16
ตรัง	281,137	+ 7.36	201,301	+ 9.98	79,836	+ 7.75
นครศรีธรรมราช	900,020	- 17.31	517,671	- 30.70	382,349	+ 11.95
นราธิวาส	215,574	+ 91.54	185,358	+ 86.42	30,216	+ 130.38
ภูเก็ต	691,351	+ 31.32	664,350	+ 31.48	27,001	+ 27.48
หาดใหญ่	1,419,618	+ 8.36	1,167,591	+ 11.98	252,027	- 5.77
เกาะสมุย	186,197	+ 37.87	173,159	+ 34.72	13,038	+ 100.00
อื่น ๆ	2,190,248	- 7.89	1,696,216	- 1.21	494,032	- 25.65

เปรียบเทียบจำนวนคืนพักของนักท่องเที่ยวคนไทย

จังหวัด	2538			2537	Δ (%)
	จำนวนคืนพัก	สัดส่วน	วันพักเฉลี่ย	จำนวนคืนพัก	
รวม	12,487,359	100.00	2.53	12,289,311	+ 1.61
กระบี่	1,007,371	8.07	3.04	1,234,004	- 18.37
ตรัง	557,604	4.47	2.77	523,472	+ 6.52
นครศรีธรรมราช	1,382,182	11.07	2.67	1,971,948	- 29.91
นราธิวาส	515,295	4.13	2.78	313,211	+ 64.52
ภูเก็ต	2,039,555	16.33	3.07	1,541,159	+ 32.34
หาดใหญ่	2,778,867	22.25	2.38	2,773,462	+ 0.19
เกาะสมุย	576,619	4.62	3.33	412,578	+ 39.76
อื่น ๆ	3,629,866	29.07	2.14	3,519,477	+ 3.14

เปรียบเทียบรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย

จังหวัด	รายได้รวม ทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	รายได้จากนักท่องเที่ยว		รายได้จากนักท่องเที่ยว	
			รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)	รายได้ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่าย (บาท/คน/วัน)
รวม	21,491.19	100.00	20,279.08	1,623.97	1,212.11	925.22
กระบี่	1,134.85	5.28	1,110.13	1,106.50	24.72	782.71
ตรัง	892.64	4.15	845.03	1,586.35	47.61	596.34
นครศรีธรรมราช	2,110.34	9.82	1,777.15	1,280.71	333.19	871.45
นราธิวาส	1,401.13	6.52	1,356.05	2,644.17	45.08	1,491.69
ภูเก็ต	3,743.06	17.42	3,728.21	1,828.43	14.85	550.32
หาดใหญ่	8,547.30	39.77	8,202.03	2,959.82	345.27	1,347.50
เกาะสมุย	912.82	4.25	901.04	1,476.89	11.78	903.85
อื่น ๆ	2,749.05	12.79	2,359.44	738.20	389.61	800.08

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย

จากการสำรวจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทยในปี 2537 สรุปได้ว่า

- จำนวนครั้งของการท่องเที่ยวภายในประเทศ : ในระยะ 1 ปี คนไทยจะเดินทางท่องเที่ยวประมาณ 2.73 ครั้ง โดยผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จะมีจำนวนครั้งของการเดินทางสูงสุดคือ 3.28 ครั้ง ในขณะที่ภาคกลางจะมีจำนวนครั้งของการเดินทางท่องเที่ยวเพียง 2.34 ครั้ง

- พื้นที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 56 ของการท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางออกนอกภูมิภาคจากจังหวัดที่อยู่อาศัย มีเพียงร้อยละ 21.5 ที่ยังคงเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาค และเพียงร้อยละ 13.2 ที่นิยมท่องเที่ยวในหลายๆจังหวัดในการเดินทางแต่ละครั้ง

- ลักษณะการเดินทาง ส่วนใหญ่เกินกว่าร้อยละ 73 นิยมเดินทางโดยตนเอง มีเพียงส่วนน้อยเพียงร้อยละ 6.6 เท่านั้นที่นิยมเดินทางโดยผ่านบริษัทนำเที่ยวและประมาณร้อยละ 26.7 ที่เดินทางท่องเที่ยวกับหน่วยงาน, องค์กร หรือ เพื่อนฝูงในลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่

- ช่วงระยะเวลาของการเดินทาง นิยมเดินทางในช่วงปิดเทอมคือ เมษายน - พฤษภาคม และตุลาคม - พฤศจิกายน

- วัตถุประสงค์ของการเดินทาง ร้อยละ 53 เพื่อพักผ่อนและสุขภาพ รองลงมา ร้อยละ 48 เพื่อเยี่ยมญาติ การเดินทางเพื่อกิจกรรมทางศาสนาจะมีประมาณร้อยละ 16 ในขณะที่การท่องเที่ยวโดยได้รับรางวัลยังมีสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำไม่ถึงร้อยละ 1

- ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่นิยม แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ เป็นที่ได้รับความนิยมค่อนข้างสูง รองลงมาเป็นประเภทธรรมชาติ คือ ภูเขา น้ำตก ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวประเภททะเลได้รับความนิยมเป็นลำดับ 3

- กิจกรรม ที่นักท่องเที่ยวไทยได้กระทำขณะเดินทางท่องเที่ยว จะมีกิจกรรมหลักเพียง 3 กิจกรรมที่เด่นๆ เท่านั้น คือ การพักผ่อน ซื้อสินค้า และเที่ยวชมธรรมชาติ ในขณะที่กิจกรรมอื่นๆ เช่น ปฏิบัติธรรม เที่ยวชมศิลปวัฒนธรรม หรือการเล่นกีฬายังเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้เข้าร่วมมากนัก

ภาวะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Inbound Tourism)

ในปี 2538 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้าประเทศไทย จำนวน 6.95 ล้านคน ก่อให้เกิดจำนวนคืนพักนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 51.65 ล้านคืนพัก และรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 190,765 ล้านบาท เมื่อพิจารณาถึงการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ปรากฏว่า กรุงเทพฯ ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้สูงที่สุด ประมาณร้อยละ 23.93 ของรายได้จากการท่องเที่ยวจะตกอยู่กับ กรุงเทพมหานคร แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญรองลงมาคือ ภูเก็ต พัทยา ซึ่งมีสัดส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวเกินกว่าร้อยละ 10 ในขณะที่ สมุย เชียงใหม่ หาดใหญ่ และสุโขทัย มีรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ในสัดส่วนที่เกินร้อยละ 2 สำหรับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ แม้จะมีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนในสัดส่วนที่สูง แต่รายได้ที่กระจายไปยังแต่ละพื้นที่กลับต่ำกว่าร้อยละ 1 ของรายได้รวมทั้งหมด ซึ่ง 7 จังหวัดดังกล่าวมาแล้ว จะมีสัดส่วนของรายได้รวมกันถึงร้อยละ 61.16 ของรายได้รวมทั้งหมด

หากจะพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้แต่ละพื้นที่ปรากฏว่าจังหวัด ลพบุรี และกาญจนบุรี แม้จะมีสัดส่วนรายได้ที่ยังต่ำ แต่ในปี 2538 การเพิ่มขึ้นของรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มในอัตราที่สูงมากเกิน 100 % โดยเฉพาะจากกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดที่การเพิ่มของรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นในอัตราที่น่าพอใจ คือ สมุย อโยธยา หัวหิน กระบี่ พัทยา และระยอง ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ในพื้นที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มรวมของประเทศ ในขณะที่ กรุงเทพฯ ภูเก็ต และหาดใหญ่ อัตราการเพิ่มดังกล่าวเพิ่มขึ้นไม่มากนัก และเชียงใหม่ เชียงราย ตราดและสุโขทัย กลับมีรายได้ลดลง

การกระจายตัวและรายได้ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก 15 อันดับแรก ปี 2538

แหล่งท่องเที่ยวหลัก	ผู้เยี่ยมชมเยือน			รายได้		
	จำนวน	สัดส่วน *	Δ %	(ล้านบาท)	สัดส่วน *	Δ %
รวม	6,951,566	100.00%		190,765	100.00%	14.63
1. กรุงเทพฯ	6,030,683	86.75	- 0.38	45,644.32	23.93	+ 9.29
2. ภูเก็ต	1,612,421	23.20	+ 1.25	27,257.18	14.29	+ 3.13
3. พัทยา	1,792,377	25.78	+ 15.67	20,235.22	10.61	+ 23.99
4. สมุย	511,260	7.35	+ 22.82	7,863.17	4.12	+ 61.18
5. เชียงใหม่	915,828	13.17	+ 3.37	6,091.41	3.19	- 8.83
6. หาดใหญ่	761,920	10.96	- 0.30	5,658.41	2.97	+ 0.07
7. สุโขทัย	438,600	6.31	- 5.79	3,918.32	2.05	- 1.37
8. กระบี่	322,260	4.64	+ 32.68	2,112.33	1.11	+ 26.60
9. หัวหิน	213,435	3.07	+ 13.75	1,444.42	0.76	+ 27.80
10. ระยอง	325,747	4.69	+ 10.37	1,353.71	0.71	+ 17.01
11. เชียงราย	218,071	3.14	- 1.38	1,169.99	0.61	- 21.05
12. กาญจนบุรี	593,613	8.54	+ 175.77	1,130.14	0.59	+ 147.34
13. ลพบุรี	1,393,860	20.05	+ 198.16	848.64	0.44	+ 216.35
14. อุตุยา	793,669	11.42	+ 28.92	681.91	0.36	+ 35.34
15. ตรัง	54,353	0.78	- 36.14	346.98	0.18	- 34.06
อื่นๆ	-	-	-	65,008.85	34.08	

* สัดส่วนจะเกินกว่า 100% เนื่องจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศสามารถเดินทาง
ท่องเที่ยวได้มากกว่า 1 จังหวัด

อัตราการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

จากการพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้าพักแรมตามสถานประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก 29 แห่ง ปรากฏว่าในจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 6.95 ล้านคน นั้น กระจายการพักแรมไปยังจังหวัดต่างๆ ประมาณ 1.81 จังหวัด ในการเดินทางเข้าประเทศไทย 1 ครั้ง ทำให้มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเข้าพักแรมในแหล่งท่องเที่ยวหลักตามสถานประกอบการที่พักแรมจำนวน 12.6 ล้านคน โดยร้อยละ 79 ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะมีการพักแรมในกรุงเทพฯ สำหรับการกระจายตัวไปยังแหล่งท่องเที่ยวหลักอื่นๆ จะมีประมาณ 1.02 จังหวัด (ไม่รวมกรุงเทพฯ) ในการเดินทางเข้าประเทศไทย 1 ครั้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายสัญชาติ กลุ่มสัญชาติยุโรปและตะวันออกกลางมีการกระจายตัวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ค่อนข้างสูง โดยท่องเที่ยวเฉลี่ยเกินกว่า 3 จังหวัดขึ้นไปในการเดินทาง 1 ครั้ง ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวเหล่านี้คือ เดนมาร์ก เบลเยียม ออสเตรเลีย เยอรมัน และอิตาลี กลุ่มที่มีการเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ยเกิน 2 จังหวัด เช่น ฝรั่งเศส ฮังการี สวิตเซอร์แลนด์ สวีเดน ไต้หวัน และเนเธอร์แลนด์ สำหรับกลุ่มอเมริกา และเอเชีย คือ ญี่ปุ่น จีน เกาหลี และกลุ่มเอเชียเนียบ จะเดินทางเฉลี่ยต่ำกว่า 2 จังหวัด

อัตราการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยวหลัก
 จำแนกตามสัญชาติ ปี 2538 (เฉพาะผู้เข้าพักในสถานประกอบการที่พัก)

สัญชาติ	รวมทั้งประเทศ	ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก		กรุงเทพฯ		อื่นๆ	
		จำนวน	สัดส่วน (%)	จำนวน	สัดส่วน (%)	จำนวน	สัดส่วน (%)
รวม	6,951,566	12,579,758	1.81	5,478,381	0.79	7,101,377	1.02
สหรัฐอเมริกา	328,260	637,737	1.94	354,018	1.08	283,719	0.86
แคนาดา	71,667	135,803	1.89	61,818	0.86	73,985	1.03
ออสเตรเลีย	40,569	131,263	3.24	28,826	0.71	102,437	2.53
เบลเยียม	42,557	139,888	3.29	24,115	0.57	115,773	2.72
เดนมาร์ก	47,319	176,192	3.72	59,469	1.26	116,723	2.47
ฝรั่งเศส	212,366	582,642	2.74	224,307	1.06	358,335	1.69
เยอรมัน	355,076	1,133,474	3.19	306,950	0.86	826,524	2.33
อิตาลี	135,793	423,561	3.12	156,347	1.15	267,214	1.97
เนเธอร์แลนด์	88,823	188,170	2.12	45,619	0.51	142,551	1.60
สวีเดน	74,925	188,736	2.52	69,051	0.92	119,685	1.60
สวิตเซอร์แลนด์	105,144	279,160	2.66	55,021	0.52	224,139	2.13
สหราชอาณาจักร	373,538	674,466	1.81	301,316	0.81	373,150	1.00
ตะวันออกกลาง	102,981	314,926	3.06	159,774	1.55	155,152	1.51
ออสเตรเลีย	201,074	382,558	1.90	213,017	1.06	169,541	0.84
ฮ่องกง	220,791	625,070	2.83	326,530	1.48	298,540	1.35
ญี่ปุ่น	840,186	1,496,607	1.78	940,255	1.12	556,352	0.66
นิวซีแลนด์	37,604	58,072	1.54	21,863	0.58	36,209	0.96
ไต้หวัน	475,523	1,025,470	2.16	356,433	0.75	669,037	1.41
มาเลเซีย	1,101,670	825,431	0.75	111,153	0.10	714,278	0.65
สิงคโปร์	346,917	540,466	1.56	190,010	0.55	350,456	1.01
จีน	380,619	757,852	1.99	417,886	1.10	339,966	0.89
เกาหลี	446,222	699,554	1.56	401,415	0.90	298,139	0.67
รัสเซีย	43,502	49,687	1.14	-	-	49,687	1.14
ลาว	94,978	6,607	0.07	-	-	6,607	0.07
อื่นๆ	783,462	1,106,366	1.41	653,188	0.83	453,178	0.58

สำหรับสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย แยกตามรายภูมิภาค สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาคเหนือ

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือ (ไม่นับรวมนักท่องเที่ยว) มีจำนวนทั้งสิ้น 1,456,046 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 20.9 ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งหมด เชียงใหม่ยังคงเป็นพื้นที่ที่รับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศสูงสุด คือ 891,209 คน รองลงมาคือเชียงใหม่ 207,915 คน พิษณุโลกและสุโขทัยมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน สำหรับตาก จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศยังมีจำนวนค่อนข้างน้อย โดยมีเพียง 12,745 คน

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในเขตภาคเหนือประมาณ 2.70 วัน โดยเชียงใหม่จะมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.97 วัน เช่นเดียวกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,931.00 บาทต่อคนต่อวัน สำหรับภูมิภาค และ 2,284.27 บาท ในจังหวัดเชียงใหม่

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งกระจายไปยังแหล่งท่องเที่ยวหลัก 6 แหล่ง ในเขตภาคเหนือ มีจำนวนทั้งสิ้น 7,891.35 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.14 ของรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งหมด โดยจังหวัดที่มีรายได้เกิน 1,000 ล้านบาท มีเพียง 2 จังหวัดคือเชียงใหม่ มีจำนวนรายได้เกิน 6,000 ล้านบาท และเชียงใหม่ 1,000 ล้านบาท ส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวต่ำกว่า 500 ล้านบาท

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและรายได้จากการท่องเที่ยว
จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวหลักในภาคเหนือ ปี 2538

จังหวัด	จำนวน	ระยะเวลา พำนักเฉลี่ย (วัน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อคนต่อวัน (บาท)	รายได้ (ล้านบาท)
รวม	1,456,046	2.70	1,931.00	7,891.35
เชียงใหม่	891,209	2.97	2,284.27	6,057.69
เชียงราย	207,915	2.46	2,269.91	1,154.83
แม่ฮ่องสอน	62,596	2.85	1,134.39	208.74
พิษณุโลก	141,811	1.94	1,002.24	273.85
สุโขทัย	139,770	2.08	576.95	168.41
ตาก	12,745	2.68	796.19	27.83

กรุงเทพมหานคร

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามายังกรุงเทพมหานคร มีจำนวนถึง 5,703,869 คน คิดเป็นร้อยละ 82 ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งหมดที่เดินทางเข้าประเทศไทย ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ประมาณ 2.16 วัน ซึ่งใกล้เคียงกับในปีที่ผ่านมา ระดับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว จะประมาณ 3,650.47 บาท สูงที่สุดในทุกจังหวัด และรายได้จากการท่องเที่ยวที่ตกอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนสูงถึง 44,984.62 ล้านบาท หรือร้อยละ 23.58 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด รองจากรายได้ที่กระจายไปยังแหล่งท่องเที่ยวในภาคใต้เล็กน้อย

ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางไปยังภาคกลาง มีจำนวนเพียง 650,302 คน คิดเป็นร้อยละ 9.35 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด จังหวัดซึ่งมีนักท่องเที่ยวเดินทางไป สูงที่สุดคือกาญจนบุรี มีจำนวน 238,944 คน รองลงมาคือหัวหินและอยุธยา ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเกิน 100,000 คน สำหรับลพบุรีและชะอำ ยังมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่ำกว่า 100,000 คน

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประมาณ 2.33 วัน ซึ่งต่ำกว่าในทุกภูมิภาค โดยหัวหินมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสูงที่สุดเกิน 3 วัน กาญจนบุรีและชะอำอยู่ในระดับ 2 วัน อยุธยาและลพบุรีจะมีวันพักต่ำกว่า 2 วัน เช่นเดียวกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวซึ่งมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำเป็นที่ 2 รองจากภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ 1,700 บาท ชะอำและหัวหินจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันสูงกว่า 2,000 บาท สำหรับจังหวัดอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจะต่ำกว่า 2,000 บาท

รายได้รวมของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในเขตภาคกลาง มีมูลค่าประมาณ 2,769.97 ล้านบาท หรือเพียงร้อยละ 1.45 ของรายได้รวมทั้งประเทศ หัวหินเป็นพื้นที่ที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุดคือ 1,428.27 ล้านบาท ส่วนพื้นที่อื่น ๆ จะมีรายได้ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท ทั้งสิ้น

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและรายได้จากการท่องเที่ยว
จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวหลักในภาคกลาง ปี 2538

จังหวัด	จำนวน	ระยะเวลา พำนักเฉลี่ย (วัน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อคนต่อวัน (บาท)	รายได้ (ล้านบาท)
กรุงเทพ ฯ	5,703,869	2.16	3,650.47	44,984.62
รวมภาคกลาง	650,302	2.33	1,707.00	2,769.97
กาญจนบุรี	238,944	2.18	1,617.15	842.37
ชะอำ	38,295	2.18	2,541.38	212.16
หัวหิน	196,544	3.26	2,229.12	1,428.27
อยุธยา	106,822	1.57	1,162.62	194.98
ลพบุรี	69,697	1.44	918.55	92.19

ไม่ส่ง

ภาคตะวันออก

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางไปยังภาคตะวันออก มีจำนวนทั้งสิ้น 2,032,303 คน คิดเป็นร้อยละ 29.24 ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งหมด พัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศสูงที่สุดถึง 1,755,238 คน รองลงมาคือระยอง 225,678 คน ตราด 49,992 คน และนครนายกซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพียง 1,395 คน

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกค่อนข้างสูงถึง 4.16 วัน โดยเฉพาะตราดและพัทยา มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยเกินกว่า 4 วัน สำหรับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน อยู่ในระดับ 2,250.00 บาท พัทยาและระยองจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเกินกว่า 2,000 บาทต่อคนต่อวัน

ในส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้กระจายไปตามภูมิภาคตะวันออก ในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลัก 4 แหล่ง จำนวน 21,771.37 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.41 ของรายได้รวมทั้งประเทศ พัทยาจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุดคือ 20,182.06 ล้านบาท ระยองจะมีรายได้อยู่ในระดับ 1,200 ล้านบาท ในขณะที่ตราดและนครนายกมีรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจำนวนค่อนข้างต่ำ

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและรายได้จากการท่องเที่ยว
จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวหลักในภาคตะวันออก ปี 2538

จังหวัด	จำนวน	ระยะเวลา พำนักรเฉลี่ย (วัน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อคนต่อวัน (บาท)	รายได้ (ล้านบาท)
รวม	2,032,303	4.16	2,550.04	21,771.37
พัทยา	1,755,238	4.38	2,607.05	20,182.06
ระยอง	225,678	2.44	2,299.77	1,244.79
ตราด	49,992	4.43	1,724.26	342.80
นครนายก	1,395	1.39	894.08	1.72

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป็นภูมิภาคที่ได้รับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศน้อยที่สุดเพียง 88,650 คน หรือร้อยละ 1.28 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด นครราชสีมาและหนองคาย มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเกินกว่า 20,000 คน รองลงมาคือขอนแก่นและอุบลราชธานี ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเกินกว่า 10,000 คน นอกนั้นมีนักท่องเที่ยวต่ำกว่า 10,000 คน สำหรับระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังภูมิภาคนี้ มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในแต่ละจังหวัดประมาณ 2.88 วัน โดยนครราชสีมา มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.54 วัน ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ยกเว้นจังหวัดนครพนมมีวันพักเกิน 2 วัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ต่ำที่สุดคือประมาณ 1,274 บาท โดยนครพนมจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่ำที่สุดเพียง 847 บาท ในขณะที่จังหวัดอื่น ๆ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวสูงกว่า 1,000 บาท

สำหรับรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศซึ่งกระจายไปยังภูมิภาคดังกล่าว มีเพียง 331.72 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.17 ของรายได้รวมทั้งประเทศ ซึ่งนับได้ว่าเป็นพื้นที่ได้รับส่วนแบ่งของรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศน้อยที่สุดจนแทบไม่มีนัยสำคัญ

จากการท่องเที่ยวจำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวหลักใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2538

จังหวัด	จำนวน	ระยะเวลา ทำน้กเฉลี่ย (วัน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อคนต่อวัน (บาท)	รายได้ (ล้านบาท)
รวม	88,650	2.88	1,274.14	331.72
ขอนแก่น	13,900	2.71	1,433.29	53.81
นครพนม	1,887	1.83	847.74	2.92
นครราชสีมา	27,485	3.53	1,202.21	117.59
หนองคาย	22,274	2.18	1,034.57	49.25
อุดรธานี	9,295	3.24	1,842.89	57.10
อุบลราชธานี	13,809	2.80	1,318.27	51.05

ภาคใต้

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในเขตภาคใต้ รวมทั้งสิ้น 3,450,632 คน คิดเป็นร้อยละ 49.64 ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งหมด ภูเก็ตเป็นพื้นที่ที่รับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศสูงที่สุดในภาคถึง 1,607,907 คน รองลงมาคือหาดใหญ่และเกาะสมุย ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเกินกว่า 500,000 คน สุโขทัย-ลก และกระบี่จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเกินกว่า 300,000 คน สำหรับนครศรีธรรมราชและตรังยังมีนักท่องเที่ยวค่อนข้างน้อยต่ำกว่า 10,000 คน

ระยะพำนักเฉลี่ยในพื้นที่ภาคใต้ค่อนข้างสูงถึง 4.57 วัน โดยสมุยมีระยะพำนักเฉลี่ยเกินกว่า 6 วัน ภูเก็ตและกระบี่มีระยะพำนักเฉลี่ยเกิน 5 วัน หาดใหญ่ สุโขทัย-ลกและนครศรีธรรมราช มีระยะพำนักเฉลี่ยเฉลี่ยเกินกว่า 2 วัน เช่นเดียวกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวในภาคใต้ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่นๆ(ไม่รวมกทม.) จังหวัดที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงกว่า 3,000 บาท คือสุโขทัย-ลก หาดใหญ่และภูเก็ต สำหรับสมุยจะอยู่ในระดับ 2,000 บาทต่อคนต่อวัน และจังหวัดอื่น ๆ จะอยู่ระหว่าง 1,300 - 1,600 บาท

รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในเขตพื้นที่ภาคใต้ มีจำนวนทั้งสิ้น 46,629.13 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.44 ของรายได้รวมทั้งประเทศ ภูเก็ตมีรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศสูงที่สุดคือ 27,254.65 ล้านบาท สมุยและหาดใหญ่มีรายได้เกินกว่า 5,000 ล้านบาท สุโขทัย-ลกและกระบี่เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้เกิน 2,000 ล้านบาท ส่วนนครศรีธรรมราชและตรังมีรายได้อยู่ในระดับต่ำ

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและรายได้จากการท่องเที่ยว
จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวหลักในภาคใต้ ปี 2538

จังหวัด	จำนวน	ระยะเวลา พำนักรเฉลี่ย (วัน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อคนต่อวัน (บาท)	รายได้ (ล้านบาท)
รวม	3,450,632	4.57	3,042.64	46,629.13
กระบี่	308,909	5.05	1,370.43	2,107.40
ตรัง	3,243	4.14	1,374.88	17.78
นครศรีธรรมราช	5,969	2.40	1,617.33	23.10
สุโขทัย-ลก	357,739	2.89	3,735.79	3,865.41
ภูเก็ต	1,607,907	5.06	3,311.15	27,254.65
หาดใหญ่	658,863	2.35	3,562.22	5,502.12
สมุย	508,002	6.84	2,074.98	7,858.67

สรุปภาวะการณ์ท่องเที่ยวในประเทศโดยรวม (Internal Tourism)

ปี 2538 เป็นปีที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในภาวะที่น่าพอใจ ในแง่ของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Inbound Tourist) รายได้จากการท่องเที่ยว และการกระจายรายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 190,765 ล้านบาท ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยร้อยละ 60 กระจายอยู่ในจังหวัดท่องเที่ยวหลัก 7 พื้นที่ และร้อยละ 40 กระจายไปยังพื้นที่อื่นๆ ในแง่ของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย (Domestic tourist) ก็มีค่าใช้จ่ายถึง 148,112.71 ล้านบาท หรือร้อยละ 77.64 ของรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศและมีส่วนช่วยการกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะบางพื้นที่ เช่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้รับผลจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศค่อนข้างน้อย แต่การท่องเที่ยวภายในประเทศกลับมีส่วนช่วยต่อเศรษฐกิจของจังหวัดในระดับสูง

เมื่อพิจารณาภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งจากนักท่องเที่ยวคนไทยและนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศแล้วสรุปพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ดังนี้ กรุงเทพฯเป็นพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูงสุดถึงร้อยละ 31 รองลงมาได้แก่ ภูเก็ต, พัทยา, เชียงใหม่ และหาดใหญ่ สำหรับสมุยและนครราชสีมา ได้รับประโยชน์ใกล้เคียงกันแต่จากนักท่องเที่ยวต่างกลุ่ม กาญจนบุรี สุโขทัย อยุธยา และเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญระดับเดียวกัน โดย สุโขทัยจะได้รับประโยชน์จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นหลัก สำหรับ กระบี่ หัวหิน ชะอำและพิษณุโลกนั้น ชะอำและพิษณุโลกจะมีรายได้ส่วนใหญ่มาจากนักท่องเที่ยวคนไทย กระบี่จะได้รับประโยชน์จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก และหัวหินจะได้รับประโยชน์จากนักท่องเที่ยวคนไทยและนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศใกล้เคียงกัน พื้นที่ที่กล่าวมาทั้ง 15 แหล่งนี้ จะได้รับประโยชน์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวถึงร้อยละ 70 ของรายได้รวมทั้งประเทศ

การกระจายรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่หลัก
ปี 2538

จังหวัด / พื้นที่	นักท่องเที่ยวในประเทศ		นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ		รวม	
	รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)
รวม	148,112.71	100.00	190,765.00	100.00	338,877.70	100.00
1. กรุงเทพฯ	59,575.74	40.22	45,644.32	23.93	105,220.06	31.05
2.ภูเก็ต	3,743.07	2.53	27,257.18	14.29	31,000.25	9.15
3. พัทยา	3,360.36	2.27	20,235.22	10.61	23,595.58	6.96
4. เชียงใหม่	9,949.03	6.72	6,091.41	3.19	16,040.44	4.73
5. หาดใหญ่	8,541.63	5.77	5,658.41	2.97	14,200.04	4.19
6. สมุย	912.82	0.62	7,863.17	4.12	8,775.99	2.59
7. นครราชสีมา	8,078.15	5.45	125.26	0.07	8,203.40	2.42
8. กาญจนบุรี	4,824.45	3.26	1,130.14	0.59	5,954.59	1.76
9. สุโขทัย	1,401.13	0.95	3,918.32	2.05	5,319.45	1.57
10. ระยอง	3,315.82	2.24	1,353.71	0.71	4,669.53	1.38
11. เชียงราย	3,093.13	2.09	1,169.99	0.61	4,263.12	1.26
12. กระบี่	1,134.84	0.77	2,112.33	1.11	3,247.17	0.96
13. หัวหิน	1,798.37	1.21	1,444.42	0.76	3,242.79	0.96
14. ชะอำ	2,692.06	1.82	340.18	0.18	3,032.24	0.89
15. พิษณุโลก	2,691.46	1.82	301.01	0.16	2,992.47	0.88
อื่นๆ	33,000.65	22.28	66,119.93	34.66	99,120.58	29.25

